

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כב' השופטת אורלי מור-אל

תובע: מנחם זילברמן

נגד

נתבעת: איילון חברה לביטוח בע"מ

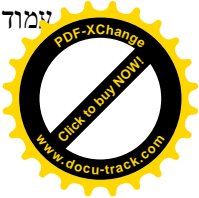
מטעם התובע: עו"ד דורון קמיר
מטעם הנתבעת: עו"ד יונה

פסק דין

כיצד נקבע שווי רכב לצורך חישוב ערכו? מהו המועד הרלוונטי לעניין חישוב ירידת הערך: מועד התאונה, מועד הגשת התביעה, מועד מתן חוות הדעת או מועד מתן פסק הדין? מהו גובה ירידת הערך ברכב התובע בעקבות תאונת דרכים: אלו הסוגיות העיקריות העומדות לדיון במסגרת פסק דין זה.

פתח דבר

1. תובענה זו עניינה תביעה לפיצוי כספי בסך 92,189 ש"ח שעיקרו פיצוי בגין ירידת ערך שנגרמה לרכבו של התובע, רכב יוקרה מסוג אודי 6A שעלה לכביש בתאריך 7/7/10, בשל תאונת דרכים שהתרחשה ביום 8/8/2010 בה היו מעורבים רכב התובע ורכב המבוטח בביטוח צד ג' על ידי הנתבעת (להלן: "רכב הנתבעת" ו-"נהג הנתבעת" בהתאמה).
2. אין מחלוקת, כי התאונה ארעה בשל רשלנותו של נהג הנתבעת באופן שנהגה חב בנוקי התובע מכוח עילה נזיקית; הנתבעת חבה ישירות בנוקי התובע בשל ביטוח אחריותו של הנהג המבוטח על ידה כלפי צדדים שלישיים ומכח סעיף 68 לחוק חוזה ביטוח.
3. אין מחלוקת, כי בהתאם לדו"חות השמאים שהוגשו נפגעו ברכב, בין היתר, קורות שלדה אחורית ימנית, כנף אחורית שמאלית, פח אחורי, פגוש אחורי חיצוני, סמלי יצרן, חיישני נסיעה לאחור, פנס אחורי ימני חיצוני, פנס אחורי ימני פנימי, פס קישוט לפגוש אחורי, תושבת פגוש אחורי, תפס ימני לפגוש אחורי, תומכים ימני ושמאלי לפגוש אחורי, פתח אורורר לתא מטען, מכסה תא מטען. לשם תיקון הרכב, נעשו, בין היתר, עבודות פחחות, סודרו מרחקי סרנים, בוצעו עבודות רפדות, עבודות חשמל, עבודות צבע, איטום וזיפות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

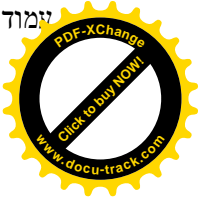
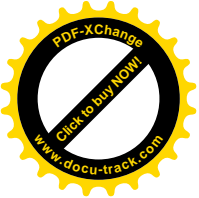
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

4. עלות העבודות והחלקים אותם שילמה הנתבעת נאמד על ידי השמאי מטעמה בסכום של 43,433 ₪, סכום ששולם על ידי הנתבעת. לאחר התיקון הראשון של הרכב, בוצעו תיקונים חוזרים.
5. רכבו של התובע נרכש כחודש ימים לפני מועד התאונה, כשהוא גמע בנתיים עד למועד התאונה מרחק של 2,449 ק"מ.
6. התובע טוען, כי שווי הרכב בעת התאונה נאמד בסך של 401,528 וזאת בהתאם לחוות דעת השמאי מטעמו ויקטור עידן (להלן: "השמאי עידן") שקבע את שווי הרכב בהתאם למחירון השמאי יצחק לוי, ומוסיף וטוען בהתאם לחוות דעת השמאי עידן, כי ירידת הערך המסחרית שנגרמה לרכב בשל התאונה עומדת על 33%, לפיכך לטעמו, הנזק שנגרם לרכב בשל ירידת הערך מסתכם בסכום של 129,933 ₪ (כך נטען בכתב התביעה, אף שעריכת החישוב מעלה שמדובר בסכום של 132,504 ₪ והלכה למעשה נעשה החישוב בהתאם לערך הרכב המופיע בחוות דעתו השניה של השמאי עידן).
7. מטעם הנתבעת בדק את הרכב השמאי יצחק זריהן (להלן: "השמאי זריהן") אשר העריך את שווי הרכב נכון ליום הבדיקה (29/3/11) לאחר הפחתות שונות בכ- 272,213 ₪, וקבע כי ירידת הערך עומדת על 14.5% ומכאן, סכום ירידת הערך הוא 39,471 ₪.
8. שמאי נוסף שחוזה דעתו בנוגע לרכב הוא השמאי ע. גנדי, שבדק את הרכב מייד לאחר התאונה וקבע מהם התיקונים הנדרשים. השמאי גנדי העריך את שווי הרכב נכון ליום התאונה בסך של 401,528 ולא התייחס לירידת הערך וזאת, כפי שהתברר, לבקשת התובע.
9. התובע טוען, כי עד עצם היום הזה לא מכר את הרכב בשל הנזק החמור שנגרם לו ונסיונו להקטין את נזקיו.
10. נשמעו לפני עדויות התובע ושני השמאים. אסקור לפיכך, תחילה את העדויות וחוות הדעת שהוגשו, לאחר מכן אסקור את המצב המשפטי ואכריע את הדין.

העדויות והראיות שנשמעו והוגשו

עדות התובע

11. התובע העיד, כי הרכב נמצא עדיין ברשותו, שכן לא הצליח למכור אותו בשל ירידת הערך העצומה שנגרמה לו והוצע לו להחזיק ברכב על מנת להקטין את ההפסד. התובע סיפר על השתלשלות הדברים לאחר התאונה, כך שהרכב הוכנס למוסך, השמאי גנדי עשה בדיקה והחלו לתקן את הרכב, כאשר שאל אותו על ירידת הערך, אמר השמאי כי מדובר ב- 6%, 7%, ואולם כאשר נאמר לו במוסך, כי מדובר בכ- 20% ביקש מן השמאי לעשות את הדוח ללא ירידת ערך. התובע העיד, כי קיבל מחברת הביטוח את כל מה ששילם למוסך ולגבי ירידת הערך הומלץ לו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

על השמאי ויקטור עידן. יצר קשר עם השמאי עידן, שביצע בדיקה מקיפה במשך מספר שעות, והראה פגמים בתיקון ואכן הרכב הוכנס לתיקונים נוספים. התובע העיד, כי עד היום יש לרכב רווחים לא סימטריים. נכון להיום, העיד התובע כי הרכב גמע 102,000 ק"מ.

חוות דעת השמאי ויקטור עידן ועדותו

12. השמאי עידן הגיש שתי חוות דעת, האחת לפני התיקונים הנוספים במוסך והשניה לאחריה. בחוות דעת ראשונה העריך השמאי עידן את שווי הרכב במועד התאונה בסכום של 401,528 ₪ ואת ירידת הערך בשיעור של 38%. בחוות דעת השניה, שנעשתה בעקבות תיקון נוסף שנעשה ברכב מיום 14/12/11, העריך השמאי עידן את ירידת הערך בשיעור של 33% שכולם כתוצאה מן התאונה ולא מתיקון לקוי של הרכב.

13. בעדותו עמד השמאי עידן על חוות דעתו, והבהיר את עמדתו ואת שיטתו לגבי חישוב ירידת הערך במכוננית לאחר תאונה. לטעמו, דוח ועדת ששון, על פיו פועלים רובם המכריע של השמאים, קובע שיעורי ירידת ערך נמוכים מדי ואילו הוא מסתמך על מפתח שהוא עצמו כתב ומעדכן מדי כמה שנים. השמאי עידן התייחס בעדותו לשיעור ירידת הערך לגבי הכסף האחורית השמאלית כאשר קבע כי שיעור ירידת הערך הוא 10% והסביר, שהוא נותן על תיקון מעין זה 12% שכן הוא מתייחס להיבט המסחרי של הרתיעה של האזרח. השמאי הסביר, כי מדובר בכסף מולחמות ולא כמו כסף קדמית, את האחורית צריך לחתוך מלמעלה ומלמטה ו"אתה שוחט את הרכב" (עמ' 7 לפרוטוקול, שורה 13), הוא עצמו מציע לא לקנות רכב כזה, זה מבחינתו כמו שלדה. השמאי עידן הבהיר עוד, כי לגבי ערך הרכב, הוא מסתמך על מחירון יצחק לוי, שעושה את חקר השווקים וקובע את מחיר הרכב, בין היתר, בהתייחס לסחירות הרכב ומכאן שאין להתייחס למחיר שנוקבים סוחרים.

חוות דעת השמאי יצחק זריהן ועדותו

14. בחוות דעתו, העריך השמאי זריהן את שווי הרכב, נכון למועד מתן חוות הדעת - 29/3/11 (8 חודשים לאחר התאונה). באשר לשווי הרכב, קבע, כי שווי ביום בדיקתו הוא 349,015 ₪, כאשר מסכום זה יש להפחית 20% בגין סחירות נמוכה של הרכב וזאת בהסתמך על תשובות שקיבל משלושה סוחרים רכב ומבדיקות שעשה באתרי אינטרנט למכירת רכבים משומשים ומשכך קבע כי ערך הרכב עומד על 279,212 ₪. כמו כן, קבע השמאי זריהן, כי יש צורך בעריכת תיקון חוזר, שעלותו כ- 7,000 ₪ וסכום זה אינו קשור לירידת הערך, ומשכך שווי של הרכב עומד, לטעמו, על 272,213 ₪.

השמאי אף הוסיף, כי הירידה התלולה ממחיר המחירון למחירו העדכני במחירון, מצביעה על סחירות נמוכה של הרכב, שעה שמדובר ברכב יוקרתי שמיועד לקהל מצומצם, כאשר ביבוא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

אישי ניתן לזכות בהנחות משמעותיות של היבואן ומכאן שרכב ללא תאונה, נמכר ב- 20% פחות מהמחירון.

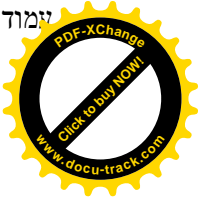
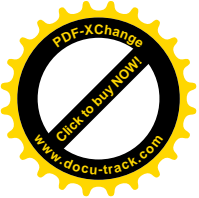
באשר לירידת הערך, קבע השמאי זריהן כי זו עומדת על 14.5% ומכאן על סכום של 39,417 ₪.

בסיכום חוות דעתו ציין השמאי זריהן, כי מסיבות שאינן ברורות השמאי גנדי נתבקש שלא לערוך ירידת ערך לרכב לאחר התאונה וכי השמאי עידן ערך תחשיב ירידת ערך מופרז שכולל בתוכו גם את מרכיב ההפסד של הסחירות וגם את מרכיבי התיקון הלקוי באחוזים מתוך התחשיב ואילו הוא העריך את ירידת הערך על ערכה הגבוה.

יצוין, כי השמאי זריהן שחוות דעתו ניתנה לאחר חוות הדעת של השמאי עידן, לא טרח להתייחס בחוות דעתו לרכיבי ירידת הערך שקבע עידן ולהסביר, מדוע קביעתו שלו היא שונה, לא פרט מהם טווחי ירידת הערך לתיקונים מסוג זה הנקבעים בדוח ועדת ששון וכן לא התבקש כלל לבדוק את הרכב לאחר התיקון החוזר שבוצע בו והלכה למעשה, לא ידע כי בוצע תיקון כזה.

15. בעדותו, אישר השמאי זריהן, כי הוא נותן שירות ל- 4-5 חברות ביטוח, מקבל כ- 200-100 חוות דעת לחודש ואולם עיקר העבודה שלו אינה עם חברות ביטוח אלא עם לקוחות פרטיים. באשר לאופן בו קיבל את הערכת הסוחרים עליה הסתמך, העיד השמאי, כי התקשר לסוחרים וגם הגיע למקום וכי בעידן האינטרנט אינו צריך להתקשר אלא הוא נכנס לאינטרנט ובודק. באשר לקביעת שווי הרכב, הסביר השמאי כי הוא מתחיל את החישוב בהתאם למחירון יצחק לוי וכי במחירון יצחק לוי, מוערך הרכב מחודש לחודש תוך התייחסות לפרמטרים נוספים, אולם, במקרה דנן הוא לא פעל כך, שכן התבקש לערוך שווי ריאלי של הרכב, כאשר המזמין הוא זה שקובע איך צריך לערוך את חישוב שווי הרכב. השמאי אישר, כי בתביעות בנוגע לפוליסה מעולם לא פנה לסוחרים אולם הסביר שפוליסה היא חוזה ושווי הרכב מחושב בהתאם לחוזה. כאשר נשאל אם לעיתים קבע מחיר רכב מעל המחירון השיב בחיוב, שכן יש מכוניות שאין להם מחירון. באשר לירידת הערך הסביר, כי חישב בהתאם לחוברת של ועדת ששון, כאשר בחוברת אין התייחסות מיוחדת לרכב יוקרה ובהתאם לאמור בחוברת לשמאי יש שיקול דעת לקבוע בתוך התווך וגם מחוץ לו בהתאם לחומרת הנזק. השמאי אישר, כי הפגיעה בפח אחורי, הייתה בנוני פלוס, הפגיעה בכנף בטווח בינוני. השמאי לא ידע לומר שהיה תיקון חוזר וציין כי לא קראו לו לתיקון חוזר אולם השיב כי לדעתו לא נוספה ירידת ערך נוספת. כאשר השמאי התבקש להסביר את חישוב ערך הרכב, הסביר, כי לכתחילה פעל לפי מחירון לוי יצחק – לדבריו "כולנו הולכים לפי לוי יצחק ואח"כ בודקים" (עמ' 13 לפרוטוקול שורה 3), ואולם הוסיף, כי החוות דעת מחולקת לשניים – החלק האחד לפי לוי יצחק והאחר לפי משהו אחר, ובלשונו – "אני מתחיל עם לוי יצחק וגומר עם מה שנוח ליי" (עמ' 13 שורה 6).

חוות דעת השמאי גינדי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

16. לתיק בית המשפט צורפה גם חוות דעת השמאי גינדי, חוות דעת שניתנה עת הוכנס הרכב למוסך מיד לאחר התאונה בנוגע לעלות התיקונים מבלי להתייחס לעניין ירידת הערך. השמאי גינדי לא זומן להעיד על ידי מי מן הצדדים ומשכך לא ניתן היה לקבל את התייחסותו לשווי הרכב שהעריך או לעובדה שלא העריך את ירידת הערך. יחד עם זאת, שני הצדדים הסתמכו על חוות הדעת והנתבעת אף צרפה אותה לסיכומיה, כך שהצדדים הסכימו לכך שהיא מהווה ראייה בתיק. בהתאם לחוות דעת זו, שווי הרכב במועד התאונה, היה כפי שקבע השמאי עידן, בהתאם למחירון יצחק לוי - 401,528 ₪.

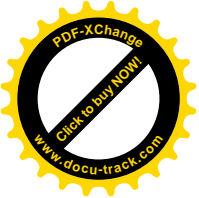
המצב המשפטי

17. כיום אין חולק, כי ירידת ערך רכב בעקבות תאונה היא בגדר "נוק ישיר", שעל מבטח הרכב לשאת בו (רע"א 3557/93 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' מוריאנו, פ"ד מח (4) 70 (להלן: "עניין מוריאנו"). במערכת היחסים בין הניזוק למעוול והמבטחת שלו, נגזרת החובה לפצות את בעל הרכב בגין ירידת הערך שנגרמה לו מעקרון היסוד בדיני הניזוקין של "השבת המצב לקדמותו" (רע"א 378/96 שגיא וינבלט נ' משה בורנשטיין בע"מ, פ"ד נד (3) 247, 261).

עוד נפסק ואין עוד חולק על קביעה זו, כי ירידת ערך של רכב אינה רק ירידת ערך "טכנית"; "אובייקטיבית" אלא גם ירידת ערך מסחרית. ירידת הערך של רכב בעת התאונה משקפת גם את הפיחות של הרכב בעיני רוכשים פוטנציאליים בשל התאונה. כפי שנקבע בפסק הדין המקיף בענין מוריאנו:

"השחיקה בערך הנכס על רקע עבר תאונתי נובעת מדעת הבריות כי עצם העבר הנ"ל פוגם בתועלת-בכוח שתופק מן הנכס ומשמעותו. רכב מוערך בדרכי השמאות הרגילות לפי ערכו בעיני קונים פוטנציאליים. יש שהמהיר ירוד בשל כך שהדגם אינו אהוד או שנתגלה כי סוג המנוע אינו עומד בתלאות הדרך, למרות העובדה שהמנוע המסוים ברכב המסוים אינו מגלה פגם כלשהו. בעיני הציבור הרחב, היינו לא רק בעיני בעל רכב קונקרטי, רכב שעבר תאונה חשוד כנגוע בתקלות סמויות, ועל-כן הוא מוערך פחות גם אם אין סדקים על פניו. זהו ההבדל בין רכב שעבר את פגיעה הפיזיים של התאונה, אף אם תוקן, לבין רכב שנותר במצבו הכללי כפי שיצא מבית החרושת".

18. כאמור, נמצאות במחלוקת בגדר תיק זה שלוש שאלות מרכזיות – האחת: מהו המועד בו יש לחשב את ירידת הערך – מועד התאונה או מועד מאוחר יותר; השניה – כיצד יש לחשב את שווי הרכב במועד הרלוונטי – האם לפי מחירון יצחק לוי, או שמא יש לקחת בחשבון נתונים נוספים כגון סחירות נמוכה; השלישית – מה שיעור ירידת הערך שנגרם לרכב. אדון בכל אחת מן השאלות כסדרן, דבר דבור על אופניו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12-01-52918 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

המועד הרלוונטי לעניין חישוב ירידת הערך

19. כאמור, הצדדים מצויים במחלוקת לעניין מועד חישוב ירידת הערך – האם המועד הקובע הוא מועד התאונה או מועד מתן פסק הדין או מועד מכירת הרכב או שמא מועד מתן חוות הדעת – כפי שעשה השמאי זריהן. בסוגיה זו נחלקו הדעות בפסיקה ונדמה שאין פסיקה מחייבת חד משמעית של בית המשפט העליון בסוגיה.

אלה הדוגלים בגישה, כי יש לחשב את שיעור ירידת הערך במועד התאונה, גורסים שהמדובר בנוק שנוצר בעת קרות התאונה וכבר במועד זה הנוק קיים, מוחשי, ממשי ובר כימות מיד לאחר התאונה. באשר לטענה, כי הנוק יבוא לידי ביטוי רק בעתיד במועד מכירת הרכב או מועד מתן פסק הדין מדגישים, כי הכלל הוא שנוק שנגרם בעוולה מתגבש בעת גרימתו, לכן המועד הקובע לצורך הערכתו הוא מועד ביצוע העוולה. העקרון המנחה בהערכת פיצויים בגין נזק כזה הוא עקרון של השבת המצב לקדמותו, על פיו יש להעמיד את הניזוק במצב בו היה אלמלא מעשה העוולה. במקרה של נזק רכוש, על המזיק לפצות את הניזוק בסכום שיאפשר לו לרכוש נכס אחר דומה לזה שהיה לו בטרם קיום העוולה. על טיעונים אלה הוסף עוד, כי מכירת הרכב ככל שהיא יכולה לסייע לקביעת שיעור ירידת הערך, אינה יוצרת את ירידת הערך, הנוק אינו נגזר מן המכירה או מועד המכירה, כך ניזוק שמכר את רכבו, נזקו אינו גדול יותר מנזקו של זה שמכר את הרכב לאחר שנים. עצם העובדה שניזוק בחר שלא למכור את הרכב, אין בה כדי להקטין את נזקו כשם שניזוק זכאי להוצאות תיקון הרכב, גם אם בחר שלא לתקנו, כך הוא זכאי לשיעור ירידת הערך במועד בו נגרמה, גם אם בחר שלא למוכרו.

הנחת היסוד, בבסיס גישה זו, היא שעל המעוול להטיב את הנוק מיד עם התרחשותו. עליו להעמיד לרשות הניזוק ביום הארוע הנוק את הפיצוי המלא הדרוש להטבת נזקיו. קביעה זו תואמת מדיניות משפטית ראויה לקביעת מועד אחיד, אבוסלוטי ולא נתון לשינויים כמו מועד מכירת הרכב או מועד מתן פסק הדין, שאחרת יתאפשר לבעלי הדין ובפרט למזיק – למשוך ולסרב את ההליכים המשפטיים בתקווה שערכו של הרכב יפחת והפיצוי אשר יושת עליו יהא נמוך יותר.

לפסקי הדין הדוגלים בגישה זו ראה: ת"א 1350/09 חני דניאל נ' אלי את אבי שירותי רכב (24/5/12); ת"א 12753/01 יעקב בן עזרי נ' שגיב דלית (10/3/04); ת"א 18948/96 מאיר ביבי נ' סלע חברה לביטוח בע"מ (23/8/99); ת"ק 580-08 איילת נ' רנגרט אהובה ואח'; ת"ק 348/08 אגסי חנוך נ' אזולאי דוד; ת"ק 25973-11-09 ליאור חרסט נ' שירביט; ת"ק 52330-06-11 יצחק שרבט נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ (8/7/2012); תא"מ 3489-05-11 זני שירותי מימון בע"מ נ' שומרה חברה לביטוח (13/9/12). יצויין עוד, כי בסוגיה זו הוגשו מספר תובענות ייצוגיות נגד חברות הביטוח, שככל הנראה טרם התבררו לגופן ראו: ת"צ 9428-04-13 עליזה בנדקובסקי נ'

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

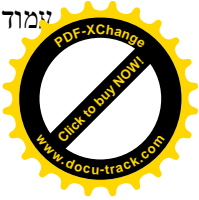
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

שומרה חברה לביטוח (פורסם בנבו); ת"צ 45458-05-12 קלר זאב נ' הראל חברה לביטוח (פורסם בנבו).

לעומת זאת, היו פסקי דין שגרסו אחרת, כך בת"א 8573/09 **בסט קאר חברה לשירותי רכב בע"מ נ' מנורה חברה לביטוח ואח'** (27/1/2010), קבע בית המשפט (מעבר לצורך, שכן לא נזקק להכרעה בסוגיה לאור התוצאה אליה הגיע), כי בתביעה בין מזיק לניזוק, שעה שהמדובר בתביעה שאינה בין מבטח לבוטח, יש לבחון את המקרה על סמך העקרון של השבת המצב לקדמותו ואין בכך כדי להצדיק הטבת מצבו של הניזוק. משכך, אף אם הנוק אכן נגרם במועד קרות התאונה הרי שהמועד לקביעת ירידת ערך הרכב, הינו במועד מכירת הרכב או במועד פסק הדין לפי המוקדם מבין השניים. בפסק הדין בעניין תא"מ 48961-11-10 **ניסים צבי נ' בלה אסולין** (5/1/2012), קבע בית המשפט באופן דומה, כי יש לחשב את ירידת הערך על פי מועד פסק הדין. בת"א 18463-07-09 **יוסף דהן נ' חטיב חטיב עבד אל כרים** (22/10/2011), קבע בית המשפט, בנסיבות בהן נמכר הרכב במחיר נמוך מירידת הערך שנקבעה, כי על רקע הראיות שהוצגו ולא נסתרו, מקום בו הביטוי המוחשי של הנוק כבר בא לידי ביטוי בעת מכירת הנוק ולא מדובר בנוק על הנייר, אמור בית המשפט להתחשב בשיעור הנוק שנגרם בפועל בשל מכירת הרכב ולא רק בתחזיות והערכות השמאי. יצוין, כי הנתבעת הפנתה בסיכומיה (עמ' 4, סעיף 3) לשני פסקי דין נוספים אשר לעמדתה תומכים בגישה לפיה כאשר מדובר ביחסי מזיק וניזוק יש לחשב את ירידת הערך במועד פסק הדין ואולם לא צרפה את פסקי הדין ואף לא ניתן לאתרם במאגרים ומשכך אין בידי ההתייחס לאמור בהם. מכל מקום, גם לאחר אותה פסיקה אליה הפנתה הנתבעת מהשנים 95 ו-85 שבו בתי המשפט וקבעו, גם כאשר המדובר ביחסים בין מזיק לניזוק, כי המועד לחישוב ירידת הערך הוא ככלל מועד התאונה ולא מועד מאוחר מכך.

20. לאחר שבחנתי את הדברים ואת מכלול השיקולים, אני מוצאת לנכון לצרף את דעתי למירב השופטים הגורסים, כי המועד הנכון לחישוב ירידת הערך הוא ככלל ערך הרכב במועד התאונה ולא מועדים מאוחרים יותר, כגון מועד פסק הדין או מועד מכירת הרכב, בהסתייגות אחת שלפיה ככל שנמכר הרכב והוכח הלכה למעשה כי ירידת הערך הייתה גדולה או קטנה יותר, נכון להתחשב גם בנתון זה. דומה הדבר, לקביעה, כי חוות דעת השמאי לגבי עלות התיקון ברכב היא המכרעת לעניין גובה הנוק ואין הנהג חייב לתקן את הרכב על מנת לזכות בפיצוי ואולם אם תיקן את הרכב ושילם סכום גבוה או נמוך יותר ממה שהעריך השמאי, הרי שיש להתחשב בקבלת שהציג נהג הרכב בפועל.

כפי שנפסק, ואיני רואה צורך לחזור ולהרחיב, הקביעה, כי מועד התאונה הוא זה המכריע, מתיישבת היטב עם עקרון היסוד בנויקין של השבת המצב לקדמותו נכון למועד קרות הנוק ולא במועדים מאוחרים יותר, התלויים, בין היתר, באורך המשא ומתן שהתנהל בין הצדדים, מועד הגשת התביעה ומועד שמיעת התביעה. גישה כזו, תביא למצב בו יהא למזיקים אינטרס ברור

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

ומתוגמל היטב למשוך את המשא ומתן ואת ההליך המשפטי, שכן ככל שהזמן עובר, ערך הרכב יורד. מדיניות משפטית נכונה וצודקת מחייבת קביעה אחידה בלתי תלויה בחלוף הזמן, שעה שניתן להעריך את הנוק שנגרם כבר במועד הארוע. גם לנהג שבחר לא למכור את הרכב שנים רבות לאחר התאונה נגרם נזק של ירידת ערך בר כימות בעת התאונה עצמה והוא זכאי לשיפוי מהמזיק בעבור נזק זה.

הלכה למעשה, בהתאם לדיני הנוזיקין, חובתו של מזיק היא לשאת בנזק מייד לאחר התרחשותו וכאשר מדובר בנזק רכוש, יש להעמיד את הניזוק במצב בו הוא יכול לרכוש נכס אחר באותו מצב באותו מועד. כאשר מדובר בשיפוי בהתאם לחוק חוזה ביטוח, הרי שנקבע בחוק, כי פיצוי שאינו שנוי במחלוקת ישולם בהקדם ולא יאוחר מתוך 30 יום. לפיכך, מקום שנקבעה האחריות הרי ששיעור הנזק, בוודאי כאשר מדובר בנזק רכוש, אמור להיות מחושב על פי מועד הארוע עצמו ולא מועדים מאוחרים יותר, אלא כאמור אם יש נסיבות המצדיקות סטיה מכלל זה, כגון ראייה חד משמעית (בעצם מכירת הרכב) המאפשרת ומצדיקה הסקת מסקנה אחרת לגבי גובה הפיצוי הנטען.

21. משנקבע המועד לגביו יש לחשב את ירידת הערך, ראוי להדרש לשאלה השניה העומדת על הפרק והיא מה ערך הרכב במועד התאונה.

ערך הרכב בעת התאונה

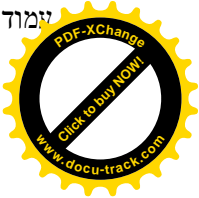
22. בסוגיה זו, כמפורט לעיל הובאו 3 חוות דעת –

השמאי עידן – שקבע את ערך במועד התאונה הרכב בהתאם למחירון לוי יצחק – 401,528 ₪.
 השמאי זריהן – קבע את ערך הרכב במועד מתן חוות דעתו - על 272,213 ₪.
 השמאי גינדי שקבע את ערך הרכב במועד התאונה באופן זהה לשמאי התובעת בסכום של 401,528 ₪.

יצויין, כי התובע העיד שהשמאי גנדי הוא שמאי שעובד עם חברות ביטוח, טענה שלא נסתרה, והנתבעת עצמה צרפה את חוות דעתו לסיכומיה, כך שאינה יכולה להתכחש לעצם קיומה ולמה שנקבע בה.

23. עיקר ההבחנה בין השמאי עידן לשמאי זריהן הינה בנוגע לחישוב באשר לירידה הנובעת מדגם הרכב, בעוד השמאי עידן והשמאי גינדי הפחיתו בגין רכיב זה סך של 11%, שמאי הנתבעת הפחית 17%.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בעניין זה אני מעדיפה את חוות דעתם של השמאי עידן ושל השמאי גנדי. לא מצאתי הסבר בחוות דעת השמאי זריהן מדוע ההפחתה עומדת על המקסימום של 17% ולא 11% כפי שקבעו שני השמאים האחרים, שוב חוות הדעת של זריהן ניתנה לאחר חוות הדעת של השמאי עידן וראוי היה שידרש להסבר מדוע ראה שלא לקבל את חוות דעתו של עידן בסוגיה זו. מכל מקום, העובדה ששני שמאים קבעו את אשר קבעו, מעלה, כי מדובר בקביעה סבירה ובוודאי אפשרית ולפיכך התובע עמד במוטל עליו לגבי רכיב זה, ואני קובעת כי ההפחתה הנכונה היא בשיעור של 11% ולא 17% כפי שקבע שמאי זריהן.

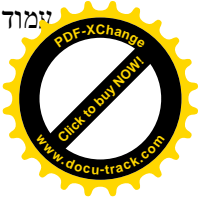
24. הרכיב השני בגינו נבדלו שתי חוות הדעת, הינו הפחתה של 20% בגין סחירות נמוכה שהפחית שמאי הנתבעת, בהסתמך על בדיקות שערך באתרי אינטרנט ושיחות עם סוחרים, בעוד השמאי עידן והשמאי גנדי הסתמכו על מחירון יצחק לוי.

התובע טוען, כי יש לחשב את הנתונים בהתאם למחירון יצחק לוי ומפנה בעניין זה לת"א 16249/03 **ירון בן עזרא נ' מגדל חברה לביטוח**, ואולם עיון בפסק הדין מלמד כי הוא נסוב על תביעה בין מבוטח למבטחת בהתאם לחוזה ביטוח ואלו בענייננו עסקין בתביעה בין ניזוק למזיק, כאשר למזיק יש זכות מבלי להיות כבול בחוזה ביטוח לכפור בשווי הנכס לו טוען התובע.

על אף האמור, קשה לחלוק, כי מחירון יצחק לוי הוא בבחינת אמת מידה סבירה, מהימנה וטובה על מנת לקבוע שווי של רכב והא הראיה שגם השמאי גנדי שלא הוזמן מטעם התובע עצמו קבע את שווי הרכב בהתאם למחירון. אמנם המחירון אינו ראיה כשלעצמו ואינו תחליף להגשת חוות דעת שמאית בנוגע לערך הרכב (השווה: תאמ 57952-07-12 **פסיפיק רכב ותחבורה בע"מ נ' אחמד אזברגה** (13/06/2013) והאסמכתאות שם) אולם, כאשר יש לפני שתי חוות דעת שנסמכות על המחירון כאמת המידה הנכונה במקרה זה, הרי שחוות הדעת עומדות בעיני.

יוער עוד, כי גם בחוברת המנחה לחישוב ערכי רכב וירידת ערך – שנת 2010, שהוצגה במהלך הדיון, נקבע בפרק 2, כי הבסיס לקביעת שווי הרכב הוא המחירון המקובל בשוק בכפוף לפרמטרים ולקריטריונים המפורטים בו, כאשר בהמשך הוסף, כי שווי הרכב נקבע בין היתר בהתחשב במספר הק"מ שעבר, אירועים תאונתיים שספג, מצ"ב תחזוקה של הרכב, סוג הבעלים, תוספות שונות ברכב. עניין "הסחירות הנמוכה" כלל לא מוזכר בהנחיות אלה כאחד מן הרכיבים הרלוונטיים לחישוב שווי רכב.

בענייננו, לא עלה לטעמי ביד הנתבעת לשכנע, כי ראוי להפחית סכום נוסף בגין ערך הרכב – סכום שהגדירו כ"סחירות נמוכה". את עניין הסחירות הנמוכה, ביסס השמאי זריהן, על נתונים שקיבל משלושה סוחרים רכב ובדיקות עצמאיות שביצע באתרי אינטרנט. נדמה שאין צורך

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

להכביר מילים על כך, שקבלת הצעת מחיר מסוחרי רכב כורכת בחובה רכיב של רווח לסוחר, לרכיב זה לא התייחס השמאי זריהן. כמו כן, ספק אם די באמירות בעלמא של סוחרי רכב ופשוט באתרי אינטרנט, על מנת לקבוע את ההפחתה שיש להפחית בגין סחירות נמוכה של רכב – להבדיל לדוגמא, מנתונים ממשיים, בדבר כלי רכב שאכן נמכרו/נקנו וסכומי מכירתם/קנייתם, נתונים שניתן לקבל מאותם סוחרי רכב עצמם ויתכן גם ממאגרי חברות הביטוח המבטחות רכבים מסוג זה ורכבים מקבילים.

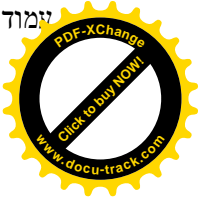
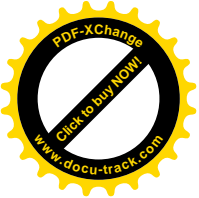
השמאי זריהן, גם לא טרח לפרט מה העלו ממצאי בדיקותיו באתרי אינטרנט למכירת רכבים משומשים – לא הוברר מה בדק ומה מצא, ספק אם באתרי אינטרנט ניתן למצוא מחירים של כלי רכב מסוג זה וספק אם ניתן לקבל נתונים מהימנים מתוך מודעות שמפורסמות באתרים כאלה.

את ועוד, השמאי זריהן בעדותו, הודה, כי הבסיס לחישוב הוא מחירון יצחק לוי וכי המחירון לוקח בחשבון גם נתונים נוספים בעת שהוא קובע את מחיר הרכב ואולם לדבריו, אף שהוא מתחיל עם מחירון יצחק לוי הוא מסיים "עם מה שנוח לוי".

תשובותיו של השמאי זריהן בחקירה הנגדית, כי הוא קובע את המחיר לפי הנתונים הנוחים לו, גם אם אנית, כי היו פרי ניסוח לא מוצלח מצידו, מעיבים על הנקבע בחוות הדעת וברי כי השמאי כיוון את חוות דעתו לסכום הנמוך ביותר האפשרי, מן הגורן ומן היקב.

לא זו אף זו, המועד אליו התייחס השמאי זריהן, מועד מתן חוות הדעת אינו רלוונטי. בעוד, יש להחזיר את התובע למצבו ערב התאונה, השמאי זריהן נתן חוות דעת לגבי מצבו 8 חודשים לאחר התאונה. ערב התאונה, היה התובע בעל רכב כמעט חדש שנסע כ- 2,000 ק"מ ללא כל פגיעה או תאונה אחרת. ספק אם רכב כזה לא היה נמכר במחיר מחירון, השמאי זריהן שטען, כי היבואנים נותנים הנחות כך שמשתלם לרכוש רכב חדש, לא תמך טענה זו בנתונים מהימנים. אם היתה מוכיחה הנתבעת, כי מחירו של רכב חדש היה מגיע למחיר המחירון של רכב התובע חודש לאחר התאונה, ניתן היה לקבוע, כי המחיר שראוי לנקוב הוא נמוך יותר שכן בריא שקונה יעדיף רכב חדש באותו המחיר או בפער מחירים קטן, אך נתון כזה לא הובא – לא הוברר הפער הרלוונטי בין ערכו של רכב חדש מסוג זה לבין רכב בן חודש ימים, פער שהיה מאפשר, אולי, לקבוע האם מחיר המחירון ריאלי.

25. לא זו אף זו, הלכה למעשה, אף שהיה מצופה מן הנתבעת שתתמודד עם חוות דעת השמאי עידן, ולמצער תתייחס לערכו של הרכב במועד התאונה, או במועד הדיון – מועדים חלופיים אפשריים, הנתבעת לא התמודדה עם נתונים אלה ומשכך אין חוות דעת מטעמה לגבי ערך הרכב במועד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

התאונה, שהוא זה המועד הרלוונטי. הנתבעת אף לא התמודדה עם העובדה שהרכב תוקן בשנית. שוב אין מטעם הנתבעת, חוות דעת שלוקחת נתון זה בחשבון, שהרי השמאי זריהן הוריד מערכו של הרכב סכום כסף בשל התיקון הלקוי. קשה שלא להתרשם, כי טוב הייתה עושה הנתבעת אם הייתה טורחת לגבש חוות דעת, תוך התייחסות גם לממצאי השמאי עידן, כגון התייחסות לשווי הרכב גם בעת התאונה וההפחתות שהפחית השמאי עידן בגין ירידת הערך, דבר שהיה מקל לבחון ואולי לקבל את ממצאי השמאי מטעמה.

26. אציין כי התובע טען שסוכנות הרכב, קבעה כי ערך הרכב עומד על 60% משווי עקב התאונה, אך מדובר בנתון בעלמא, שאיני רואה לתת לו כל משקל.

27. לאור כל האמור לעיל, אני מעדיפה את חוות דעתו של השמאי עידן בנוגע לערך הרכב במועד התאונה, הנתמכת בחוות דעתו של השמאי גנדי בסוגייה זו. לא שוכנעתי, כי יש להפחית 20% בגין סחירות נמוכה, מה גם שלא הוצג כל נתון ריאלי לגבי ערך הרכב ביום התאונה על ידי הנתבעת ולא הוצג הפער בין רכב חדש לישן במועד זה. גם ההפחתה הנוספת של 7,000 ₪ בגין תיקון לקוי אינה עומדת, שכן הרכב תוקן שוב, דבר שלא היה כלל בידעת שמאי הנתבעת. משכך, אני קובעת כי ערך הרכב במועד התאונה הוא – 401,528 ₪, ובהתאם לסכום זה, תחושב ירידת הערך.

28. משכך, יש לפנות להכרעה מהי ירידת הערך שנגרמה לרכב בעת התאונה.

ירידת הערך שנגרמה לרכב הלכה למעשה –

29. בעניין זה, עומדות זו מול זו חוות הדעת של השמאי עידן למול חוות דעת השמאי זריהן, כאשר חוות הדעת של השמאי גנדי שתקה ולא התייחסה לרכיב ירידת הערך.

30. הנתבעת מבקשת להסיק מאותה שתיקה, ומעדותו של התובע כי השמאי גנדי סבר שירידת הערך לא קיימת או עומדת על סכום נמוך ביותר של 5%, דא עקא, שאין לפני את הערכתו של השמאי גנדי ומן השתיקה בחוות הדעת לא ניתן להסיק דבר וחצי דבר, שכן גם קביעה שאין ירידת ערך דרוש שתהא קבועה בחוות דעת, מה גם, ששמאי הנתבעת עצמו אינו חולק על כך שירידת הערך שנגרמה לרכב עומדת על שיעור של 14.5%, דהיינו הערכה הראשונית של השמאי גנדי ככל שהייתה כזו אינה עומדת.

31. גם לא מצאתי, שראוי לבוא בטרזניה כלשהי לתובע, שבחר לבדוק את רכיב ירידת הערך באמצעות שמאי פרטי מטעמו. זכותו של התובע לבדוק את הצעות הנתבעת או חוות דעת של שמאי אחר שקיבל ואין הוא חייב להסתמך על חוות דעת שמאי אחד בבחינת "כזה ראה וקדש".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

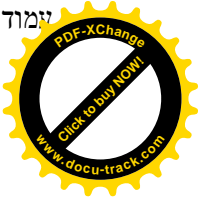
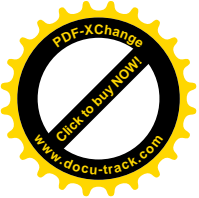
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

32. בענייננו, בלב ליבה של המחלוקת בין השמאים מצויות שתי גישות, האחת, המקובלת, של השמאי זריהן, הדוגלת בחישוב ירידת ערך בדבקות בהתאם לדו"ח ועדת ששון, והאחרת גישתו המתריסה של השמאי עידן שחולק מכל וכל על הקריטריונים ואופן החישוב של ועדת ששון ודוגל בשיטת חישוב עצמאית של ירידת הערך, שהיא זו המשקפת לטעמו את ירידת הערך המסחרית האמיתית של הרכב. כפי שנפסק לא פעם, דוח ועדת ששון אינו בבחינת ראייה מכרעת שאין לסטות הימנה, ובוודאי שבית המשפט רשאי לשקול חוות דעת המסבירות מדוע במקרה ספציפי העומד לפני המומחה ירידת ערך שנקבעה בדבקות לפי אמות המידה של ועדת ששון אינה מוצדקת.

התייחס לדברים, השופט המלומד גדעון ברק בפסק הדין בעניין תק 3696/03 **אמיגה ישעיהו נ' סהר ציון חברה לביטוח בע"מ** (18/12/2003) -

9. דומה כי לא אחטא לאמת אם אומר כי רתיעתם של רוכשי הרכבים הפוטנציאליים בישראל מרכבים שעברו פגיעות בשילדה היא מן המפורסמות שאינן צריכות ראייה. הדשות לבקרים עדים אנו לרכבים שמצבם המיכני ללא דופי, אך מהירים צנח פלאים כתוצאה מפגיעות שילדה שדרגת חומרתן פחותה מזו של הרכב נשוא התביעה. לקביעה זו מוצאים אנו הד בדברי הנשיא שמגר בהילכת מוריאנו הנ"ל לפיהם **"בעיני הציבור הרחב, היינו לא רק בעיני בעל רכב קונקרטי, רכב שעבר תאונה חשוד כנגוע בתקלות סמויות, ועל-כן הוא מוערך פחות גם אם אין סדקים על פניו. זהו ההבדל בין רכב שעבר את פגיעה הפיזיים של התאונה, אף אם תוקן, לבין רכב שנותר במצבו הכללי כפי שיצא מבית החרושת"** (רע"א 3557/93 הפניקס נ' מוריאנו, פ"ד מה (4) 70, 79 מול האות ז; והשוו ע"א 2016/00 רזנצוויג נ' רזנבלט, פ"ד נו (4) 511, 517 - 518). יש לזכור כי ירידת ערך היא בגדר נזק ישיר לערכו של הנכס (השוו ע"א 44/76 **אתא נ' שורץ**, פ"ד ל (3) 785, 800), ולמעשה מיצגת היא את הפגיעה בזרם ההנאות הצפויות מהנכס, כפי שאלה מוערכות על ידי השוק הרלוונטי (א' קליימן "הפגיעה ממטרד ליחיד והתרופה המשפטית לה - הערות של כלכלן" משפטים ט (תשל"ט) 85, 86). לא למותר לציין כי ברכב דנא תוקנו פח הדופן האחורית, כנף אחורית שמאלית והדלת האחורית השמאלית, רצפת תא מטענים, קורת שילדה אחורית שמאלית ועמוד אחורי שמאלי, והוחלפו בו מכסה תא המטען ופח החזית. כלל הנוקים שנגרמו לרכב, ובהם נזקים לא קלים לשילדה, הביאו אף את הנתבעת להציע פיצוי בגין ירידת ערך על אף גילו של הרכב, ובניגוד לכללים ה"טכניים" שברו"ח ועדת ששון. מצב פגיעה זה, כמפורט בחוות-דעת השמאי, יחד עם רתיעת הרוכשים הפוטנציאליים מרכבים שעברו תאונות של ממש, מחזקים את טענת התובע כי לכל הפחות מרבית ההפחתה מהמחירון של רכבו היא פועל יוצא של התאונה".

33. הדברים יפים על דרך קל וחומר בענייננו. המדובר ברכב יוקרה, חדש לגמרי – כחודש על הכביש במועד התאונה – שספג פגיעה קשה בחלקו האחורי ובין היתר פגיעה בשלדה. רתיעתם של אנשים שיכולים להרשות לעצמם רכב מסוג זה שגם שוויו כרכב משומש עולה על מחירם רכבים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

חדשים אחרים, ללא ספק תהא גדולה, בבחינת מדוע מי שמשאביו מאפשרים לו זאת, יכניס את ראשו למיטה חולה.

34. העובדה, כי במועד התאונה הרכב של התובע היה הלכה למעשה חדש, עם מספר קילומטרים מועט, מצדיקה את חישוב ערך הרכב על הצד הגבוה ואת חישוב ירידת הערך על הצד הגבוה, שאם לא כן, יש בכך משום פגיעה של ממש בתובע ואי השבת המצב לקדמותו. הלכה למעשה, מצבו של התובע לא שב לקדמותו, הנאת התובע מן הרכב נפגמה. לאחר התאונה נוסע התובע עם רכב שעבר תאונה, כאשר סימני התיקון ניכרים – כפי שעולה מתמונות השמאי עידן. בגין כל אלה, זכאי התובע לפיצוי מהותי ולא רק לפיצוי "טכני" של ירידת הערך, קל וחומר כך הוא כאשר מדובר בתביעת נזיקין בין ניזוק למזיק ולא בתביעה על פי חוזה ביטוח.

בחקר זה, ראה הדברים שנקבעו בתא 4587/06 **פלד תומר נ' חברת בטוח שירביט** (נתניה) (04/06/2008), בהתייחס לדו"ח ועדת ששון. בית המשפט הפנה שם לדברי כב' השופט הראל בת"ק 8022/02, שלא למותר לחזור ולצטטם -

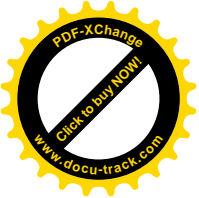
"עם כל הכבוד וההערכה לדו"ח "ועדת ששון", אודה על האמת, כי כמי שקנה רכבים "יד שניה" וכמי שמכר רכבים "יד שניה", מעולם לא שאלתי מוכר פוטנציאלי ומעולם לא נשאלתי על ידי קונה פוטנציאלי, האם נקבעה למכונת המוצעת למכירה ירידת ערך עפ"י הקריטריונים שנקבעו בדו"ח ועדת ששון..... במקרה דנן שומה על השופט היושב בדין להפעיל את הגיונו ולא להיצמד לקריטריונים כאלה ואחרים, שנקבעו על ידי ועדה, ולו גם המכובדת ביותר... קונה פוטנציאלי סביר אשר ישמע על הנזק הרב שנגרם למונית, ירתע מרכישתה, ועקב כך יאלץ המוכר להציע, מיוזמתו, מהיר אטרקטיבי, על מנת "לפתות" את הקונה הפוטנציאלי לגלות עניין במונית".

בית המשפט הפנה שם עוד לת.ק. 2409/06 **הורן עמנואל נ' הראל חברה לביטוח בע"מ** (רחובות), (11/10/2007), שם אמר כב' השופט פיינשטיין את הדברים הבאים -

"האמירה כי "בית המשפט יושב בתוך עמו" מקבלת זו הפעם ביטוי ממשי, הואיל וכל נהג בישראל, ובודאי נהג ותיק כמוני, יודע גם יודע כי פגיעת שילדה ברכב היא פגיעה פטאלית מבחינה כספית וכי אובדן ערך רכב עקב פגיעה שכזו נע באחוזים נושאי שתי ספרות, ואין להסתפק בהערכה הד-ספרתית בת 4%.

צריך להיות מאוד נאיבי או מאוד טועה כדי להאמין כי לאחר פגיעה כה חמורה, כמו זו שארעה ברכבו של התובע, יהין בר-דעת כלשהוא לשלם את מהיר המהירון של הרכב מינוס 4%!"

כב' השופט פיינשטיין מציין כי עניין זה הוא בגדר "ידיעה שיפוטית".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: **מספר תיק חיצוני**

35. על רקע האמור ראוי לבחון זה מול זה את קביעות השמאים לעניין שיעור ירידת הערך והנימוקים שנתנו לקביעתם – אבחן איפוא, את חוות הדעת זו מול זו -

השמאי זריהן	השמאי ויקטור עידן
אין ירידת ערך ברכיבים אלה.	סימנים וצלקות מתיקון הנוק ועקבות הרשומות במסמכים 4%
	חלקים שהוחלפו בגין התאונה : חיישני נסיעה לאחור, פנס אחורי ימני חיצוני, פנס אחורי ימני פנימי, פס קישוט לפגוש אחורי תושבת פגוש אחורי, תפס ימני לפגוש אחורי, תומך ימני לפגוש אחורי, תומך שמאלי לפגוש אחורי, פתח אוורור לתא מטען, סמלי יצרן, חומרי עזר 2%
כנף אחורית שמאלית תיקון חלק 3%	פגיעה בכנף אחורית שמאלית (פגיעה קשה מאוד שהצדיקה את החלפת הכנף האחורית) 10%
קצה קורת שלדה אחורית ימנית תיקון חלק 2.5%	פגיעה בשלוחת קורת אורך אחורית ימנית (נוק בינוני) 4%
פח אחורי תיקון חלק 4%	פגיעה בפח אחורי (נוק קשה) 5%
	פגיעה בקורת רוחב אחורית (נוק קל) 1.5%
צביעה לא מקורית לחלקים כנף אחורית שמאלית, מכסה מטען, פגוש אחורי 4%	צביעת כנף אחורית שמאלית (צביעה לא מקורית) 3%
	צביעת מגן אחורי (צביעה לא מקורית) 1%
	צביעת מכסה תא מטען (צביעה לא מקורית) 1.5%
	צביעת משקוף עליון שמאלי לגג (צביעה לא מקורית) 3%

הווה אומר, השמאי עידן הוסיף רכיבים אליהם התייחס השמאי זריהן, וכן כמעט בכל הרכיבים העריך ירידת ערך בשיעור גבוה יותר, בחלקן באופן מתון ובאשר לכנף אחורית שמאלית, העריך ירידת ערך של 10% אותה הסביר בדיון, בכך שמדובר בכנף מולחמת, כך שצריך לחתוך את הרכב ולחבר מחדש.

שמאי זריהן, לא מצא לנכון לנמק בחוות דעתו את שיעור ירידת הערך שקבע לא התייחס לחומרת הנוק והסתפק בכך שמדובר בירידת ערך בגין תיקון אותו חלק או צביעה לא מקורית. השמאי זריהן גם לא טרח לפרט את הטווח הנמצא בדוח ששון לגבי תיקון חלקים של הרכב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

אליו התייחס ולא ראה לציין באיזה טווח שקובע הדוח הוא בחר ומדוע – אלא הותיר קביעה נחרצת ולא מנומקת בחוות דעתו.

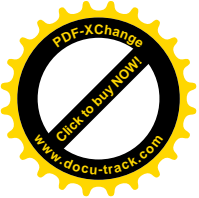
אתייחס לעיקר המחלוקות בין השמאים.

השמאי עידן קבע ירידת ערך של 4% בגין סימנים וצלקות כמו גם עקבות הרשומות במסמכים, השמאי זריהן שלל ירידת ערך ברכיב זה (עמ' 3 לחוות הדעת פסקה תחתונה). על פניו, מדובר ברכיב השובה את הלב, שכן אם יש משמעות לירידת ערך מסחרית, הרי שהמשמעות באה לביטוי דווקא ברכיב זה. אין טוב ממראה עיניים, עיון בתמונות השמאי עידן מעלה, כי נותרו סימנים וצלקות כתוצאה מן התיקון דבר שלבטח ירתיע קונים פוטנציאליים, דא עקא שלאחר מחשבה באתי לידי מסקנה שהלכה למעשה, ככל שיוכר רכיב זה של ירידת הערך, הרי שיש בכך משום כפל פיצוי בהתייחס לרכיבים האחרים, שהרי בכל אחד מן הרכיבים האחרים בהם בוצע התיקון אישר השמאי עידן ירידת ערך בגין עצם התיקון באותו חלק לרבות הצלקות שנתרו לאחר התיקון - בין שינויי הצבע ובין עצם התיקון וסימני התיקון - וכי מדוע יש לקבוע ראש נפרד נוסף לירידת הערך בשל עצם התיקון ועקבותיו במסמכים! – בנסיבות אלה, אינני מקבלת את חוות דעת השמאי עידן ברכיב ירידת ערך זה.

רכיב נוסף בחוות דעת השמאי הוא חלקים שהולפו בגין התאונה, בראש זה קבע השמאי עידן ירידת ערך של 2%. השמאי זריהן לא קבע ירידת ערך בראש נזק זה. עיון ברכיבים מעלה, כי מדובר ברכיבים שוליים, כגון פנס ותפסים, מדובר ברכיבים שהוחלפו במוסד היבואן ובשל היות הרכב רכב חדש, הושמו רכיבים חדשים. בעניין זה, אני מעדיפה את חוות דעת השמאי זריהן. אינני סבורה שהחלפת חלפים מסוג זה גורמת לירידת ערך לרכב.

בעניין פגיעה בכנף אחורית שמאלית נחלקו השמאים – בעוד השמאי עידן קבע ירידת ערך של 10% השמאי זריהן קבע ירידת ערך של 3%, כאשר חוות דעתו לא נומקה. בעת הדיון השיב השמאי זריהן, כי הכנף נפגעה באופן בינוני. לאור הסברו של השמאי עידן, כי מדובר היה בחלק מולחם וכתוצאה מן הפגיעה היה צריך לחתוך את הכנף מלמעלה ומלמטה – **"אתה שוחט את הרכב"** כלשונו ואז מחליף את הכנף, שוכנעתי, בין היתר בהתחשב בפגיעה הקשה בסחירות הרכב כתוצאה מתיקון מסוג זה ולכך שלא מצאתי לנכון להתיר פיצוי כפול ברכיב הראשון אליו התייחס השמאי עידן, להעדיף את דעתו של השמאי עידן, ואני קובעת ירידת ערך של 10% ברכיב זה.

גם בעניין קורת רוחב אחורי, פגיעה בפח אחורי ופגיעה בשלוחת קורת אורך אחורית ימנית אני מעדיפה את חוות דעתו של השמאי עידן. לא רק שהשמאי זריהן לא נימק מדוע קבע שיעור ירידת ערך כפי שקבע, אלא מדובר בפגיעות בשלדה ובחלקים הגורמים לירידת ערך ממשיית

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

ומסחרית לרכב. שוב בהתחשב בכך שלא מצאתי לנכון לפסוק ירידת ערך נפרדת בגין סימני התיקון, נכון לפסוק ירידת ערך סבירה לתובע בגין רכבים אלה, המסתכמת בהתאם לחוות דעת השמאי עידן בשיעור של 10.5% אחוז.

נותרה ירידת הערך בגין הצבע - השמאי עידן הפריד כל רכיב ורכיב שנצבע וקבע ירידת ערך נפרדת, שה"כ 6.5%, השמאי זריהן קבע ירידת ערך כוללת בגין צביעה לא מקורית בסך של 4%. ברכיב זה אני מעדיפה את חוות דעת השמאי זריהן, לא סביר בעיני הפיצול שערך השמאי עידן ושיעור ירידת הערך שנקבע נראה בעיני מופרז. בעת מכירה מרצון בין קונה למוכר, סביר שיופחת סכום כולל בגין שינויים בצבע ולא תערך הפרדה כפי שערך השמאי עידן.

משכך, אני קובעת כי שיעור ירידת הערך שנגרם לרכב עומד על (10% + 10.5% + 4%), דהיינו - 24.5%.

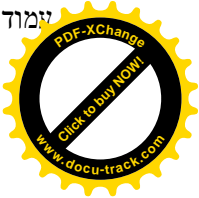
סוף דבר

36. אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע בגין ירידת הערך סך של 24.5% מתוך הסכום המהווה שווי ערך הרכב במועד התאונה – 401,528 ₪ - דהיינו 98,374 ₪, מסכום זה יש להפחית סך של 50,000 ₪ ששילמה הנתבעת כסכום שאינו שנוי במחלוקת (נספח 7 לכתב התביעה), ומשכך על הנתבעת לשלם לתובע 48,374 ₪ בצירוף ריבית והצמדה מיום התאונה.

37. באשר לתביעתו של התובע לריבית מקסימאלית לפי סעיף 28 א' לחוק חוזה ביטוח, סעיף 27 לחוק קובע, כי תגמולי ביטוח שאינם שנויים במחלוקת בתום לב, ישולמו תוך 30 ימים מהיום שנמסרה למבטח תביעה לתשלום. סעיף 28א' לחוק חוזה הביטוח קובע סנקציה למקרה שבו מבטח בביטוחים אישיים לא שילם את תגמולי הביטוח שלא היו שנויים במחלוקת בתום לב, עד שילוש הריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה. בענייננו, נכונה אני להסכים, כי היתה בין הנתבעת לתובע מחלוקת כנה ובתום לב באשר לשווי ירידת הערך, כמו כן הנתבעת שילמה לתובע סכום של 50,000 ₪ כסכום שאינו שנוי במחלוקת בגין ירידת הערך, בנסיבות אלה אינני סבורה שיש הצדקה לחייב את הנתבעת בתשלום ריבית מיוחדת.

38. כמו כן, תשא הנתבעת ב- 80% משכ"ט השמאי עידן בצירוף ריבית והצמדה מיום התשלום. את שכר טרחת השמאי, קבעתי מחד בהתחשב בכך, שנדרש לערוך שתי חוות דעת וערך מספר בדיקות לרכב ומאידך ראיתי להפחית מן הסכום הן משום שהסכומים ששולמו לו נראים על פניו מופרזים יחסית לשכר הטרחה שנגבה גם על ידי שמאים הנותנים חוות דעת לתובעים פרטיים ואין מקום שהנתבעת תשא בסכום שכר טרחה שהוא מעבר לסביר, והן משום שלא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

אימצתי את חוות דעתו במלואה. לשמאי ויקטור עידן שולם ידי התובע סכום של 6,380 ₪, משכך תשיב לו הנתבעת 80% מסכום זה, דהיינו 5,104 ₪ בצירוף ריבית והצמדה מיום התשלום לשמאי.

39. באשר לשכ"ט עו"ד, צרף ב"כ הנתבעת הסכם שכ"ט וביקש את בית המשפט לפסוק בהתחשב להסכם זה. נקודת המוצא בעניין זה היא, כי זכאי הצד הזוכה במשפט לקבלת שכר טרחתו מן הצד שכנגד, שכן אם לא נפסוק כך תיפגע זכותו של הצד הזוכה בדין, על כך לא יכולה להיות מחלוקת. בהקשר זה, קובעת הנחיית נשיא בית המשפט העליון 1/98 כי בקביעת שיעור שכר הטרחה, ראוי בית המשפט להביא בחשבון הסכם שכר טרחה בכתב שנערך בין עורך הדין ללקוחו שהוגש על ידי עורך הדין במהלך סיכומיו בעל-פה, או צורף לסיכומים שבכתב כמובן, שאין בהודעת נוהל זה כדי להטיל על בית המשפט לפסוק שכר טרחה כפי שהתחייב הלקוח לשלם בפועל ואין בה כדי לקבוע מה, אם בכלל, המשקל שיש לייחס להסכם בקביעת שיעור שכר- הטרחה, ובוודאי שההסכם אינו בבחינת כזה ראה וקדש, שאם לא כן, נדמה שביט המשפט יתן יד להאמרת גובה שכר הטרחה הנגבה באופן ניכר. זכותו של אדם לבחור בייצוג עורך דין ככל שיחפוץ, אולם גם כאשר מדובר בניזוק הזכאי להשבת המצב לקדמותו ולהחזר הוצאות, מדובר בהוצאות סבירות בלבד ועל פניו אין מקום להטיל על המזיק הוצאות החורגות ממתחם הסבירות.

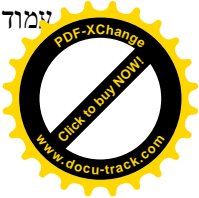
במכלול נסיבות העניין, ובשים לב למקובל בתביעות מסוג זה בנוגע לשיעור שכר טרחה כאשר מדובר בתובעים פרטיים, אני רואה לפסוק לתובע שכר טרחה בשיעור של 20% מהסכום שנפסק בתוספת מע"מ.

40. בנוסף, תשא הנתבעת בשכר העדים כפי שנפסק ואגרה כפי ששולמה בצירוף ריבית והצמדה מיום תשלום האגרה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, ה' אדר תשע"ד, 05 פברואר 2014, בהעדר הצדדים.

אורלי מור-אל, שופטת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 52918-01-12 זילברמן נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני